

Kodukoguduse tulevik

Michael Albrecht

Tõlgitud eesti keelde koostöös autoriga ja autori loaga. Lubatud kasutada isiklikul eesmärgil, mõeldud tasuta jagamiseks.

E-mail: MichaelAlbrecht@ozemail.com.au

Esimest korda välja antud 2021, eesti keelde tõlgitud 2024.

Olen tänulik Riivo Mustale kalli sõpruse ja põhjaliku eesti keelde tõlkimise eest.

Originaali pealkiri: „The Future of Church in the Home”.

Minu Issandale Jeesusele Tema inspiratsiooni ja minu kalli naise Veronica eest, kes on mu kõrval.

Sisukord

Eessõna.....	2
Pettumusest taevaliku rõõmuni.....	5
Kogudus kodus Uues Testamendis.....	7
Kogudus kodus keskajal.....	11
Kodukogudused reformatsiooni ja 20. sajandi vahel.....	14
Ameerika kodukoguduste liikumine.....	17
Kodukoguduse tulevik.....	19
Kuidas teha kodukogudust?.....	21
Järeldus.....	24

Eessõna

Olles lähenemas meie Issanda Jeesuse ristilöömise ja ülestõusmise 2000. aastapäevale, läheneme ka Tema aulise taastuleku tunnile.

Jeesus ütleb meile: „Ent seda päeva ja tundi ei tea keegi, ei inglidki taevas, kui vaid mu Isa üksi.” (Mt 24:36)

Kas see tähendab, et meie Issanda Jeesuse maale tagasituleku aeg, et sisse juhatada oma tuhandeaastane õigluse kuningriik, on täiesti teadmata?

Vastupidi, pühakiri annab meile selle aja kohta selged viited umbes 1800-s kirjakoahas, millest 318 on Uues Testamendis. **Matteuse 24, Luuka 21, Markuse 13, Ilmutuse raamat, 1. Korintlastele 15, 1. Tessalooniklastele 4:15-17**, kui nimetada vaid mõnda. Enamik nendest kirjakohtadest viitavad ajale, mida pole ajaloos veel olnud ja mis eeldab teatud eeltingimuste täitumist, näiteks Jeesuse Kristuse evangeeliumi peab olema kuulutatud kõikidele maailma rahvastele.

„Ja seda Kuningriigi evangeeliumi kuulutatakse kogu maailmas tunnistuseks kõigile rahvaile, ja siis tuleb lõpp.” (Mt 24:14)

Pühakiri annab meile vihjeid, et meie Issanda taastulek võib olla juba „nurga taga”, sest interneti kiire levik on teinud Hea Sõnumi kättesaadavaks kõigile rahvastele. Ma usun, et siin ei ole tähtis, kas inimesed tunnevad huvi evangeeliumi vastu või lükkavad selle tagasi, sest ükskõiksus ja tagasilükkamine toimus juba Piibli aegadel. Evangeeliumi kättesaadavus ainuüksi arvututes videojutlustes ja kirja pandud tekstides täidavad selle **Matteuse 24:14** tingimuse, sest isegi inimesed kauges Aasia ja Aafrika maades on saanud järjest suurema ligipääsu ülemaailmsele arvutivõrgule ja ei saa ennast vabandada.

Viimasel ajal oleme näinud kurjuse tõusu üle maailma ja suurt arvu inimesi, kes pöörduvad ära kristlikust usust. Nimekristlased üle Euroopa, Ameerika ja Austraalia on praeguse põlvkonna ajal lahkunud Jumala kogudusest, sest nad on oma osaduskonnast leidnud vähe tõelisust ja sekulaarsus näis neile andvat vastused sellele, mida nad otsisid. See peab toimuma viimastel päevadel, nagu Issand seda meile ütleb **2. Tessalooniklastele 2:3**:

„Ärgu ükski teid petku mingil viisil, sest see päev ei tule enne, kui on tulnud ärataganemine ja saanud avalikuks patu inimene, hukatuse poeg.” (2Ts 2:3)

Me näeme ka teisi „lõpuaja märke”, näiteks „kuningriik [tõuseb] kuningriigi vastu, maavärinaid on paiguti ning näljahäda ja segadusi”, nagu on kirjeldatud **Markuse 13:8**.

Matteuse 24. peatükist me loeme, et meie Issanda Jeesuse taastulekule eelneb „suure viletsuse” aeg – see on aeg, mida on nimetatud „suureks”, et eristada seda kõigist teistest varasematest viletsuse aegadest. Lugejale saab selgeks, et see aeg saab olema usklike suure tagakiusu periood. Kuna eespool on nimetatud „lõpuaja märke”, millest osa on juba toimunud, siis on selge, et „suure viletsuse” aeg võib olla lähemal, kui me arvame.

Jumala laste tagakiusamine on sama vana kui kogudus ise ja me leiame, et seda on detailselt kirjeldatud juba Apostlite tegude raamatus. Sealt me leiame ka olulise teenimise vormi tagakiusu aegadel: „kogudus kodus”.

Kodukogudused on end läbi aegade tõestanud kui püsivad jumalateenistuse ja kristliku osaduse paigad, mis tänapäeval näitavad üles suurt püsivust sellistes riikides nagu Hiina, Põhja-Korea, Vietnam, Iraan, Türgi ja Kuuba, kus avalik kristlik jumalateenistus on keelatud või väga piiratud. Suured avalikud kirikud on suletud või on nende jutlused valitsuse poolt nii palju tsenseeritud, et Püha Vaim ei saa nendes enam tegutseda.

Aga kodukogudused on nähtamatud. Nad jäävad „põranda alla” ja neid saab vajadusel kiiresti üle viia teise kodusse. Neil pole plakateid ega kulusid, nad on lihtsalt kohad, kus Jumala lapsed kogunevad, et olla oma Issanda ligiolus.

Viimastel aastatel oleme Läänemaailmas näinud esimesi rünnakuid demokraatlike struktuuride pihta ja vasakpoolsete sotsialistlike valitsuste tõusu, kelle valitsuse all olles on vaid aja küsimus, kuna tekib Jumala koguduse tagakius.

Meie harjumusi on viimase pandeemia ajal muudetud selliselt, et teha kõike kodust. Me töötame kodust, me ostame kodust, meil on olemas videokõnede võimalus, et olla ühenduses oma lähedastega ja paljude jaoks on oma koguduse koosoleku otseülekande vaatamine internetist ainus olemasolev ühendus oma usukaaslastega.

Mõeldes nende asjade peale, tõusevad 21. sajandi kolmanda dekaadi alguses tähtsad küsimused.

Kas „kogudus kodus” saab olema uus normaalsus paljude jaoks?

Kuidas pidasid möödunud sajandite usklikud vastu survele ja tagakiusule?

Kas meie Issand Jeesus valmistab oma kogudust ette pöörduma tagasi oma alguse juurde, kui nad alustasid kodukogudustes Iisraeli ümbruses?

Kas me oleme valmistunud „suure viletsuse” väljakutseteks ja suureks tagakiusuks, mis võib sellele eelneda? Kas meil on olemas koguduse struktuurid, mis võimaldavad meil teenida neid, kes soovivad meelt parandada ja pöörduda Kristuse poole, enne kui Ta tagasi tuleb?

Kas kodukogudused on sobivad kohad teenistuseks, õpetamiseks ja jüngerluseks nende raskete, kuid oluliste aastate kestel?

Kas nad suudavad pakkuda meie Issanda uutele jüngeritele viljakat pinda, kus edasi kasvada?

Kas kodukogudused on Jumala tõeline kogudus?

Tundsin hiljuti, et meie Issand tõukab mind tagant, et anda mõningad vastused Kristuse Ihule, sest hoolimata pikast ja rikkalikust kodukoguduste ajaloost leidub endiselt tõrksust, et neid küsimusi kaasaegsetes kirjutistes käsitleda.

Ma olen tänulik Tema tarkuse ja juhtimise eest ning tunnetuse eest, mille Ta pani minu südamesse, et see raamat tuleb kiiresti kirjutada. Kogu au, kiitus ja austus läheb Issandale Jeesusele Kristusele. Ilma Temata ei saa me midagi teha.

Aamen.

Pettumusest taevaliku rõõmuni

Mitmed aastad tagasi käis minu pere ühes keskmises nelipühi koguduses. Peaaegu kümne aasta jooksul me tundsim end vaimulikult hoolitsetud, isiklikud suhted koguduses süvenesid ja tekkisid teenimisvõimalused. Kogudus oli välja kasvanud ühest väikesest migrantide osadusest ja kolis suuremasse hoonesse; sel ajal hakkasid nad levima ka ümbritsevasse kohalikku kogukonda. Ma teenisin vanemana ja minu naine administraatorina.

Ühel päeval sai vaenlane oma jala kogudusepere ukse vahelt sisse ja tekitas koguduses seeria vaidlusi, mis viis välja selleni, et Püha Vaim kurvastas. Selle tulemusena lahkus umbes kolmandik kogudusest. Juhatus ei võtnud arvesse minu poolt selle asjaga seoses esile tõstetud murekohti, peale mida ei olnud mul eetilisel võimalik sinna jääda, eriti mitte juhtivale kohale. Peale mitmeid kuid palves kaalumist andsin üle avalduse, et juhatusest lahkuda.

Meie Issand oli meile armuline, nii et suurema osa usklikest, kes olid lahkunud enne meid, sai Ta kätte ühes kodukoguduses, mille Ta moodustas kodus, mis kuulus ühele vennale Kristuses. Siin Ta avas meie silmad, et mõista pühakirja imelisel uuel moel, et Püha Vaimu annid saaksid olla tegevad ning Ta tervendas meid pettumusest, kurbusest ja vimmast mineviku sündmuste üle. Ilma Tema jumaliku vahelesegamiseta oleks need kogemused viinud kibedusse ja andestamatusse meie südames.

Me kohtusime igal nädalal kolmapäeviti Piibli õppimiseks ning pühapäeva hommikuti teenistuseks, palveks, eestpalveks ja osaduseks, et kanda üksteise koormaid, et õppida ja lugeda Jumala Sõna. Pühapäevased koosolekud lõppesid ühise söömisega, mille käigus toimus ka leivamurdmine. Kodune kogunemine kasvas kiiresti ja oma kõrgajal oli seal viiesteist liiget.

Me saime aru, et Kristuse soov oma jüngritele oli, et neil oleksid ehtsad osaduslikud koosolemised, kuhu panustavad kõik usklikud, sest me oleme „üks keha, mis koosneb paljudest liikmetest”.

„Sest keha ei ole üks liige, vaid palju liikmeid.” **(1Kr 12:14)**

Loomulikult tõi see fakt meile väljakutseid, sest me olime harjunud „varjuma” suurte lääne kirikute anonüümsuse taha ja ei olnud harjunud rakendama Püha Vaimu ande või jagama pühakirja inimeste ees.

Meie Issand tõi esile mitmete inimeste sisemised haavad ja emotsionaalse valu, millega me pidime aja jooksul tegelema. Kas me oleksime saanud nendega tegeleda suurema koguduse kontekstis? Võib-olla, oleks saanud pakkuda hingehoidlikku abi, mis oleks mõningaid neid probleeme ajutiselt kergendanud, aga meie tugeva koduse osaduse toetus kristliku armastuse keskel, mida meie Issand soovis näha, leevendas sammhaaval mitmeid probleeme.

Aja jooksul me õppisime, et üks suuremaid väljakutseid kodukoguduses oli rakendada apostellikke juhtimisande (apostlid, pastoriid, õpetajad, prohvetid ja evangelistid), mida ei pruugi osalevatel liikmetel olla ja mida tuleb seetõttu nende liikmete juures kasvatada, kellel on märke

nendest andidest. Kui näiteks evangelismi and on osalevate usklike seas puudu, siis evangeeliumi kuulutamine võib muutuda raskeks, aga see oleks kergem, kui seda juhiks vastava anniga inimene.

„Ja tema on pannud mõned apostleiks ja mõned prohveteiks ja mõned evangeeliumi kuulutajaiks ja mõned karjaseiks ja õpetajaiks, **(Ef 4:11-12)**

¹² et pühi inimesi täiuslikult valmistada abistamistöole Kristuse Ihu ülesehitamiseks.”

Teine väljakutse oli see, et kodukogudusi peeti „mässavate” kristlaste kogunemiskohaks, kes ei tahtnud ennast allutada institutsioonilise kiriku juhtimise alla ja samuti peeti neid kangekaelseteks, kuna nad otsisid omavahelist osadust väljaspool kirikut. See tekitas uutes inimestes reserveerituse, et mitte ühineda meie kodukogudusega ja tekitas kahtluse, kas meie õpetus on kooskõlas Jumala Sõnaga. Kahjuks on mõned kirikujuhid jätkuvalt avaldanud oma negatiivseid kommentaare kodukoguduste õiguspärasuse suhtes ning see ei ole kaasa aidanud nende reputatsiooni tõusmisele kristlaste seas. Siiski on praktika tõestanud vastupidist.

„... kellest kogu keha, kokku liidetuna ja koos hoituna iga vastastikku toetava kõõluse abil vastavalt igale üksikliikmele antud tegevusele, omandab kasvujõu iseenese ülesehitamiseks armastuses.” **(Ef 4:16)**

Me mõistame, et mõned kodukogudused omavad vaid teatud kindlat eesmärki ja nad võivad eksisteerida mingi teatud aja, et olla vaimulikult ülesehitav kodu grupile usklikele, aga millel samas ei ole pikaajalist „täieliku koguduse” visiooni. Kui seda tehakse Püha Vaimu juhtimise all ja saadakse aru, et mingi aja pärast on vaja jaguneda, siis võivad kodukogudused kesta pikalt, nii nagu ka kirikus toimuvad kogunemised.

Meie osadus kujunes välja „harjutusplatsiks” edasise teenistuse jaoks ning mina ja minu naine kolisime kahe aasta pärast teise linna, lahkudes sellest kodukogudusest, mis aga eksisteerib tänini. Ma palvetan, et meie sinna jäänud vennad ja õed muudaksid selle saabuvatel tagakiusu aegadel usklike jaoks turvaliseks paigaks enne aulist Kristuse taastuleku päeva.

Meile jäi erakordne mälestus tõelisest kristlikust osadusest, intensiivsest Jumala Sõnast õppimisest, Jumala lähedal olemisest ja Tema otsese juhtimise all olemisest, kogemus Püha Vaimu andide tegevusest, ka mitte alati kõige paremast konfliktide lahendamisest, aga alati ehtsatest kogunemistest, nagu olid need, mis toimusid kogudustes Apostlite tegude raamatus.

Me pole seda institutsioonilistes kirikutes kunagi leidnud. Meie Issand juhatas meid selgesti selle fakti juurde, et kodukogudused olid esimestel sajanditel peale Kristuse ülestõusmist Tema eelistatud tööriistadeks, et jõuda rahvahulkadeni. Me tundsim, et Ta pühendus neile eriliselt.

Kogudus kodus Uues Testamendis

Koguduse ajalugu algas lihtsast usklike kogunemisest meie Issanda Jeesuse nimel. Kreeka sõna „ekklesia” tähendab inglise keeles „väljakutsutud” või „kogudus”. Inglisekeelne sõna „kogudus” („church”) tuleb kreeka sõnast „kuriokos”, mis tähendab „kuulub Issandale”. On lihtne aru saada, et meie Issanda kavatsus luua Oma kogudus oli luua inimeste hulk ilma rõhuasetuseta hoonele. Kogudus saab koguneda kodudes, metsas, rannal, koobastes – praktiliselt igal pool. Isegi koguduse sünnipäev, mille kohta loeme **Apostlite tegude raamatu 2. peatükist**, oli sündmus, mis toimus ühes kodus.

„Kui nelipühapäev kätte jõudis, olid nad kõik üksmeelselt koos ühes paigas. **(Ap 2:1-4)**

² Ja taevast tekkis äkki kohin, just nagu oleks tugev tuul puhunud, ning täitis **kogu koja, kus nad istusid**.

³ Ja neile ilmus otsekui tulekeeli, mis jagunenult laskusid iga üksiku peale nende seast.

⁴ Ja nad kõik täideti Püha Vaimuga ja hakkasid rääkima teisi keeli, nõnda nagu Vaim neile andis rääkida.”

Issand lisas sellel imelisel nelipüha päeval kolm tuhat inimest Oma kogudusse, mis on nii kiire koguduse kasv, et oleme seda ärkamisaegadel näinud vaid harva. Aitäh, Püha Vaim!

„Kes nüüd tema sõna hea meelega vastu võtsid, need ristiti, ja sellel päeval lisati nende juurde ligi kolm tuhat hinge.” **(Ap 2:41)**

Meile öeldakse, et usklikud kohtusid tihti osaduseks, leivamurdmiseks ja palveks ning jagasid ühiselt oma materiaalsel vara.

„Aga nemad püsisid alati apostlite õpetuses, osaduses, leivamurdmises ja palvetes. **(Ap 2:42,44-45)**

⁴⁴ Aga kõik need, kes uskusid, olid üheskoos ja kõik, mis neil oli, oli neil ühine.

⁴⁵ Omandi ja varanduse nad müüsid ära ja jagasid, mis saadi, igäühele sedamööda, kuidas keegi vajas.”

Kirjapanekud usklike kogunemiste kohta kodudes jätkuvad järgnevatel salmides ja need annavad teada, et Issand lisas usklike kogudusse igapäevaselt. Paistab, et privaatne kodune atmosfäär oli väga sobilik, et Issanda jüngrite hulk kasvaks. Seda suundumust toetas asjaolu, et juudid olid harjunud hingamispäeva teenistuse ja Issanda pidusöömaegadega kodudes juba sajandeid.

„Ja nad viibisid iga päev ühel meelel pühakojas ja murdsid leiba **kodasid mööda** ning võtsid toidust rõõmutsedes ja siira südamega, **(Ap 2:46-47)**

⁴⁷ kiites Jumalat ja leides armu kogu rahva silmis. Aga Issand lisas iga päev koguduse juurde neid, kes päästeti.”

Jüngrid jätkasid kodudes kogunemist ja me leiame veel ühe kirjapaneku Ap 5.

„Ja nad ei lakanud iga päev pühakojas ja **kodasid mööda** õpetamast ja kuulutamast evangeeliumi Jeesusest Kristusest.” **(Ap 5:42)**

Kirjas roomlastele, mille apostel Paulus kirjutas umbes kakskümmend aastat peale meie Issanda Jeesuse ristilöömist, loeme lisaks mitmeid salme, mis viitavad faktile, et usklikud kogunesid jätkuvalt kodudes.

„Annan teie hooleks meie õe Foibe, kes on Kenkrea koguduse teenistuses, **(Rm 16:1-17)**

² et te võtaksite ta vastu Issandas, nagu sobib pühadele, ja oleksite talle abiks kõiges, milles tal iganes teid on vaja, sest temagi on abiks olnud paljudele, ka mulle enesele.

³ Tervitage minu kaastöölisi Kristuses Jeesuses, Priskat ja Akülast –

⁴ kes minu elu eest on pannud oma kaela tapavalmis, keda ei täna üksnes mina, vaid ka kõik paganate kogudused –,

⁵ ning **kogudust nende majas!** Tervitage Epainetost, minu armast, kes oli Aasias esimene Kristuse poole pöörduma!

⁶ Tervitage Maarjat, kes on teie heaks palju vaeva näinud!

⁷ Tervitage Andronikost ja Juniast, minu sugulasi ja kaasvange, kes on kuulsad apostlite seas ja kes juba enne mind olid Kristuses!

⁸ Tervitage Ampliatost, mu armast Issandas!

⁹ Tervitage Urbanust, meie kaastöölisi Kristuses, ja minu armast Stahhüst!

¹⁰ Tervitage Apellest, kes on läbi katsutud Kristuses! Tervitage **Aristobulose omi!**

¹¹ Tervitage Heroodioni, minu sugulast! Tervitage **Narkissose omi, kes on Issandas!**

¹² Tervitage Trüfainat ja Trüfoosat, kes teevad tööd Issandas! Tervitage Persist, armast õde, kes on näinud palju vaeva Issandas!

¹³ Tervitage Ruufust, Issandas äravalitut, ja tema ema, kes on ka minu ema!

¹⁴ Tervitage Asünkritost, Flegonit, Hermest, Patrobast, Hermast ja **vendi, kes on nendega!**

¹⁵ Tervitage Filologost ja Juliast, Neereust ja tema õde ja Olümpast ja **kõiki pühasid, kes on nendega!**

¹⁶ Tervitage üksteist püha suudlusega! Kõik Kristuse kogudused tervitavad teid.

¹⁷ Aga ma manitsen teid, vennad, pidama silmas neid, kes tekitavad lõhesid ja pahandust õpetuse vastu, mis te olete õppinud; tõmbuge neist tagasi!”

Paulus tervitas mitmeid kodukoguduste juhte ja nende „vendi” või „pühasid”, nii et tekstist on selge, et Paulus rääkis kogudustest, mis olid kodudes. Kiri korintlastele, mille Paulus kirjutas samal kümnendil, annab veel ühe kirjelduse kodukogudusest, mida juhtis abielupaar.

„Aasia kogudused tervitavad teid. Teid tervitavad Issandas Akülas ja Priska **koos kogudusega nende majas.**” (1Kr 16:19)

Kodukoguduste teenistustel olid teistsugused tegevused kui tänapäevastel. Seal ei olnud pastorit, kes jutlustas kolmekümnest minutist ühe tunnini, vaid kõik usklikud olid teenistuse ajal vastutavad üksteise vaimuliku ülesehitamise eest. Näiteks lugeda psalmi, anda edasi õpetust, sõnumit võõras keeles, ilmutust või tõlgendust, ja see nõudis kõikidelt usklikelt eelnevat ettevalmistust. Keegi ei saanud tulla teenistusele, istuda maha ja lasta ennast lõbustada teiste poolt.

Igäühelt oodati, et ta jagaks midagi, mida Püha Vaim on pannud tema südamesse, et kõiki üles ehitada.

„Mis siis nüüd, vennad? Kui te kokku tulete, siis on igäühel midagi, kas laulu või õpetust või ilmutust või keelterääkimist või tõlgitsemist; sündigu see kõik koguduse ehitamiseks!” (1Kr 14:26)

Epistlid koloslastele ja Fileemonile, mis kirjutati järgmisel kümnendil, viitasid uuesti kodukogudustele.

„... ja armsale õele Apfiale ja meie kaasvõitlejale Arhipposele ja **sinu majja kogunevale kogudusele: ...**” (Fm 1:2)

„Tervitage vendi Laodikeias ning Nümfast ja **kogudust tema majas!**” (Kl 4:15)

Jumal on Oma rahva keskel, kus nad kogunevad Tema nimel ja Ta ei hooli hoone suurusest, kus see toimub.

„Sest kus kaks või kolm on kogutud minu nimesse, seal olen mina nende keskel.” (Mt 18:20)

Kokkuvõttes me järeldame pühakirjast, et kogudus loodi kodus, läks läbi oma esimese kasvuperioodi kodus olles ja ka jäi koju oma ajaloo esimese kolmesaja aasta vältel.

Mõned õpetlased on üritanud kodukoguduste olemasolu tõendeid hägustada ja on argumenteerinud kreeka sõna „ekkklesia” üle, et see ei ole piisav tõendus kodukoguduste eksisteerimise kohta, vaid tähendab ainult „majapidamist”. Esimese sajandi majapidamistes olid mitmed generatsioonid koos oma orjade ja teenritega. Need õpetlased rõhutavad selle asemel usklike kogunemisi avalikes hoonetes, aga nad toovad näiteid perioodist peale Constantinust aastast 312, kui aegamisi tekkisid suuremad koguduste hooned. Need argumentid eitavad täielikult fakti, et suurte hoonete nagu templite ja avalike kogunemiskohtade ostmine või rentimine oli tolleaegsetele esimestele usklikele võimatu, sest neil oli kas vähe rahalisi vahendeid, neid kiusati taga Rooma impeeriumi poolt või neil ei olnud luba osta kinnisvara.

Kogunemine kodudes oli väga kuluefektiivne ja paindlik, kui kristlased pidid liikuma roomlaste surve tõttu. Nelipühajärgse varajase koguduse perioodil jagasid rikkamad usklikud oma suuremaid kodusid kogudusega ja ehtasid need ümber kogunemiste jaoks. Lähis-Idas on olemas selliste varajaste kodukoguduste hoonete arheoloogilised leiud.

Ma usun, et sõnumid, mis seavad kahtluse alla piibellike kodukoguduste olemasolu, on lääneriikides suunatud tänapäevaste kodukoguduste pihta, mille kadumist paljud kirikujuhid soovivad. Need, kes loevad Apostlite tegude raamatut ja Pauluse epistleid avatud südamega, märkavad, et Jumal ehtas tahtlikult Oma koguduse kodudesse. Kogunemised kodudes on lähedased, toimuvad laua ümber, kaasosalisteks on kõik pereliikmed ja see on ideaalne pinnas, kus ehitada ja toetada mõttekaid suhteid ja jüngerlust.

Kas sa oled kunagi proovinud ehitada üles sõprust kõigest kümne minutiga, olles kohvitassi taga oma kohaliku koguduse fuajees? Ma kahtlen, et palju mõttekaid sõprusi võiks tekkida sellistest lühiajalistest koosolemistest.

Kogudus kodus keskajal

Peale rooma keisri Constantinuse imelist pöördumist AD 312 lõppes järsult kristlaste tagakiusamine ja kristlusest sai Rooma impeeriumi riigiusk. Sellest ajast peale jagunes kristlaskond vaimulikeks ja ilmikuteks, kellest viimased ei olnud seotud ühegi teenimisega ega evangeeliumi kuulutamiselega. Vaimulikud said võimu järjest juurde ja peatselt loodud „Püha katoliku kirik” ostis kokku maad, et püstitada hooneid jumalateenistusteks.

Tolle aja tavaline usklik võttis osa väga formaalsetest jumalateenistustest, mis järgisid ranget liturgiat ja neilt ei oodatud enam, et nad osaleksid teenistuse läbiviimisel või isegi Püha Vaimu andide rakendamisel.

Katoliku kiriku levides Kesk- ja Põhja-Euroopasse saavutas ta suure mõjujõu, kuigi tal oli raskusi paganliku Skandinaavia ümberpööramisega. Paganlike valitsejate seas oli palju vastupanu, neil ei olnud mingit huvi pöörduda kristlusele. Sageli ehtas katoliku kirik paganlikesse teenistuspaiakadesse kabelid, et meelitada rahvast neile omaks saanud paikade tähtsuse ja ligidusega. Katoliku kirik teenis ainult kirikuhoonetes, sest teenistus kodudes paistis ebaprofessionaalne ning see aeglustas uue religiooni vastuvõtmist Saksamaal ja Skandinaavias ning sõltus inimestest, kes tulid kohale sinna, kus jumalateenistus toimus. Kodukogudused olid sellest ajast alates sisuliselt välja surnud kuni usuliste rühmituste nagu valdeslaste ja anabaptistide tekkimiseni keskaja lõpus.

Valdeslased tekkisid 12. sajandi lõpus peale seda, kui Peter Waldol – liikumise rajajal, kes oli varakas kaupmees Lyonis Prantsusmaal – oli lähedane kohtumine Issandaga, milles Ta rääkis temaga läbi rikka noore mehe mõistuloo **Mk 10:21** ja andis talle sügava veendumuse.

„Jeesus vaatas ta peale, tundis armastust tema vastu ja ütles talle: „Ühte on sulle vaja: mine ja müü ära kõik, mis sul on, ja anna vaestele, siis on sul varandus taevas, ning tule, võta rist ja järgi mind!”” (**Mk 10:21**)

Kolme aasta jooksul müüs Waldo kogu oma vara ja asus elama teadlikus vaesuses. Ta moodustas grupi jüngreid, keda tunti kui „Lyoni vaesed mehed” ja ta palkas kaks meest, et tõlkida ladinakeelne Piibel tema kohaliku prantsuse provaansi dialekti. Ta reisis Rooma ja esitas oma tõlke paavstile, kes isegi kinnitas selle. Sellest julgustatuna alustas Waldo avalikku evangeeliumi kuulutamist Lyoni ümbruskonna linnades ja külates, mida katoliku kirik võttis rünnakuna. Enamus tema õpetusest oli võetud mäejutlusest, mida ta oma elus tegelikkuseks elas.

„Nähes rahvahulki, läks ta üles mäele. Ja kui ta oli maha istunud, tulid ta jüngrid tema juurde. (**Mt 5:1-12**)

² Ja ta avas suu ning õpetas neid:

³ „Õndsad on vaimult vaesed, sest nende päralt on taevariik.

⁴ Õndsad on kurvad, sest neid lohutatakse.

⁵ Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa.

⁶ Õndsad on need, kellel on nälg ja janu õigsuse järele, sest nemad rahuldatakse.

⁷ Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse.

⁸ Õndsad on puhtad südamed, sest nemad saavad näha Jumalat.

⁹ Õndsad on rahutoojad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.

¹⁰ Õndsad on need, keda vaenatakse õigsuse pärast, sest nende päralt on taevariik.

¹¹ Õndsad olete teie, kui inimesed teid minu pärast laimavad ja vaenavad ning valetades räägivad teist kõiksugust kurja.

¹² Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie tasu on suur taevas; samuti on nad vaenanud prohveteid enne teid!”

Lõpuks keelati Waldol 1179. a. jutlustada, välja arvatud koos kohaliku preestriga. Ta jätkas avalikku jutlustamist, järgides Issanda käsku **Ap 4:19**. Neli aastat hiljem keelati tal peapiiskopi poolt Lyonis elada.

„Aga Peetrus ja Johannes kostsid neile: „Kas Jumala ees on õige kuulata teid rohkem kui Jumalat? Otsustage ise!”” (**Ap 4:19**)

Tema ja ta järgijad kolisid kaugemale Alpi mägedesse Prantsusmaa ja Itaalia vahel ning jätkasid paarikaupa jutlustamist kohalikele „põrandaalustele” usklikule. Kontekstist saab järeldada, et kodukogudused kui salajased kogunemiskohad mängisid kesksel rollil, kuigi seda ei ole konkreetselt ajaloolistes dokumentides märgitud.

Valdeslased uskusid Piibli tõde, kuulutasid ustavalt evangeeliumi ja elasid askeetlikku lihtsat elu. Oli selge, et nad olid pahanduseks katoliku kirikule ning selle preestrite ja piiskoppide luksuslikule elustiilile. Üle kolmesaja aasta kannatasid valdeslased tugevat katoliku kiriku tagakiusu ning tuhanded nende järgijatest mõrvati jõhkralt.

Teine rühm olid anabaptistid, kes ilmusid 16. sajandi alguses Šveitsis. Nad formuleerisid oma uskumused Schleitheimi usutunnistuses 1527. Anabaptistid väitsid, et imikute ristimine katoliku kirikus ei ole õige ja et tõelised Issanda Jeesuse jüngrid peavad tegema teadliku otsuse, et Teda täiskasvanuks saades järgida ning see sisaldab ka ristimist. Nad ristsid uuesti need usklikud, keda oli ristitud imikutena ja olid sellega opositsioonis suure kirikuga. Anabaptistid nõudsid, et kristlased ei tohi vannet anda, relva kanda või töötada avalikus riigiteenistuses, sest nad kuulusid ainult Jumala kuningriiki.

On olemas ajalooline tunnistus selle kohta, et anabaptistid kogunesid kodudes, sest institutsiooniline kirik keelas jutlustamise väljaspool kirikuid, nii et usklikud pidid kogunema salaja, et üksteist toetada ja varustada. See rühm levis kiiresti üle Saksamaa ja teiste Kesk-Euroopa maade ning koges katoliku ja protestantliku kiriku vihast tagakiusu. Ajavahemikus 1527 kuni 1660 hukati tuhandeid anabaptiste. Paljud põgenesid Ameerikasse ja moodustasid gruppe, mida täna teame kui aamišid, hutteriidid ja mennoniidid.

16. sajandi keskel ilmusid Prantsusmaa kuningriigi lõuna- ja lääneosas hugenotid, kes olid prantsuse protestantide seas tuntust kogunud ja kes järgisid John Calvini õpetusi. Nad kasvasid kiiresti ja moodustasid Prantsusmaa rahvastikust umbes kümme protsenti.

Liikumine algas ühes majas, sest ligipääs katedraalidesse oli keelatud igapäevale, kes ennast katoliku kirikust eristas. Mõne aastaga kasvas hugenottide arv eriti aadlike ja linnaelanike seas.

Algas tagakius ja ainuüksi Pariisis tapeti kohutaval Püha Bartolomeuse päeval (pärtlipäeval) 25 000 hugenotti. Tapmised kestsid kuni 1598. aastani, kui krooniti kuningas Henry Navarre'ist, aga isegi 17. sajandil jätkus hugenottide tagakius, mis viis tuhanded nendest Uude Maailma või teistesse protestantlikesse Euroopa riikidesse. Hugenottide tagakius ei lõppenud enne 1787. aastat, kui Versailles' ediktiga anti protestantidele teistega võrdsed kodanikuõigused.

Kõik kolm protestantlikku liikumist toimusid väljaspool üldist kirikut ja neid võib klassifitseerida kui „kodukoguduste liikumisi” nende koosolekute olemuse tõttu. Nad olid tagakiusu olukorras töövõimelised ja kuna nad püsisid sajandeid, võib järeldada, et Jumal oli väga hästi võimeline toetama oma ustavaid lapsi vaenulikes tingimustes väljaspool institutsioonilist kirikut.

Mõned nende järeltulijad nagu mennoniidid, aamišid ja hutteriidid eksisteerivad Ameerikas tänapäevani. Märkame, et nende usklite kuulekus teenida Issandat ning mitte oma aja inimeste valitsusi ja kirikujuhte sai tasutud Tema jumaliku kaitse ja hoolitsusega.

Kodukogudused reformatsiooni ja 20. sajandi vahel

Sajandite jooksul, mis oli reformatsiooni ja 20. sajandi vahel, tõusis esile veel üks ustav grupp Jumala inimesi, mis alustasid kodudes pörandaaluselt. Hernhuutlased, samuti tuntud kui „Unitas Fratrum” („Vendade ühtsus”) moodustati 1457. aastal Praha lähedal Kunvaldi külas Ida-Böömimaal (tänapäevane Tšehhimaal) 42 aastat peale Jan Husi hukkamist.

Need vennad otsustasid „olla juhitud ainult evangeeliumist ning meie Issanda Jeesuse Kristuse ja Tema pühade apostlite eeskujust tasaduses, alandlikkuses, kannatlikkuses ja armastuses meie vaenlaste vastu,” nagu oli kirjas nende usutunnistuses. Vennad rajasid kiriku 1467. aastal ja kasvasid 200 000 usklikuni järgmise viiekümne aasta jooksul. Nad tõlkisid ja trükkisid pühakirja oma keelde ja levitasid seda inimestele Böömi- ja Määrimaal (tänapäeva Tšehhi). 1547. aastal algas tugev tagakius ja jätkus kuni Kolmekümneaastase sõjani.

Paljud vennad puistati laiali üle Põhja- ja Kesk-Euroopa ning nad pidid elama ja kogunema salaja, kuni 1722. aastal lubas krahv Nikolaus Ludwig von Zinzendorf, pietistist Saksimaal aadlik, tagakiusatud hernhuutlaste perekonnad elama oma maa-aladele Görlitzi lähedal Herrnhutis Saksimaal. Zinzendorf alustas 24-tunniste palvekoosolekutega järgneva sajaks aastaks ja õhutas ühtsusele lõhenenud hernhuutlasi. Issand tunnustas neid püüdeid ja tõi hernhuutlastele ärkamise, kes rajasid seepeale oma esimese kogukonna, kus palvetamine ja jumalateenistus olid kõige tähtsamad distsipliinid.

Hernhuutlased rajasid rahvusvaheliselt üle kolmekümne asunduse ja saatsid misjonäre kõikidele kontinentidele. Nendes asundustes elasid ja töötasid perekonnad külg külje kõrval ning levitasid evangeeliumi ümbritsevatele rahvastele. Kristliku osaduse mudel hernhuutlaste seas oli püsiv koosolemine, mis oli fookuseeritud oma usu tõekselamisele Jumala austuseks.

Hernhuutlaste ja 20. sajandi vahel märkame veel kahte gruppi, mis asetasid suure rõhu evangeeliumile ja suurele misjonikäsule: metodistid Euroopas ning nelipühilased Ameerikas ja Austraalias. Mõlemad grupid võisid aeg-ajalt alustada kodude elutubades, aga neil oli alati eesmärk kolida mõnda suuremasse hoonesse, sest nad kasvasid arvu poolest. Sel põhjusel pole nad sobivad ajaloolised näited usklikest, kes peavad teenistusi kodudes.

Kommunistliku ateismi tõus 20. sajandi alguses Venemaal tekitas tugeva kristlaste tagakiusu üle kogu riigi. Stalini režiim kõrvaldas õigeusu vaimulikud, lastes nad maha või saates nad Siberisse sunnitöölaagritesse, mis aga samuti võrdus surmaotsusega. Iga organiseeritud religioon oli keelatud ja inimesi ajendati nuhkima oma sugulaste ja sõprade järel ning nendest võimudele teada andma.

Hoolimata mitmetest antireligioossetest kampaaniatest nõukogude võimu 73 aasta jooksul ei elimineeritud kristlust kunagi täielikult ja nõukogudeaja-järgsel perioodil 1990. aastatel oli Venemaal suur ärkamine, kui usklite hulgas pöördusid tagasi avalike jumalateenistuste juurde.

Minu isa oli venelane ja ma mäletan, kuidas ema rääkis mulle, et vanaemal olid kodus õigeusu ikoonid, mille ees ta salaja kummardas. Ei ole teada statistikat, mille nõukogude võim oleks meile oma kadumisel jätnud, et dokumenteerida koduse jumalateenistuse ulatust Nõukogude Venemaal,

aga sellest, kui kiiresti ristiusk taastus 1990. aastal peale idabloki kokkukukkumist, võime järeldada, et kristlased pidid kogunema salajastel kodustel kogunemistel ja andsid oma usku edasi järgmisele põlvele. Me näeme sellega veel kord, kuidas kodused kogudused on Jumala relvaks tugeva tagakiusu ja likvideerimiste keskel.

Hiinas oli Kultuurirevolutsiooni ajal 1966-1976 iga organiseeritud religioon kommunistliku valitsuse poolt keelatud. Miljonid kristlased tapeti või saadeti sunnitöölaagritesse. Nelja aasta pärast äratati uuesti ellu „Kolme ise patriootlik liikumine” (misjonitöö organiseerimise üks liike: isejuhtimine, isefinantseerimine ja iselevimine), mis alustas esimest korda tööd 1949. See võimaldas hiina protestantidel kohtuda ametlikult registreeritud kogudustes.

Nendes kogudustes, mis ei olnud avalikult registreeritud, jätkasid usklikud kogunemisi kodudes ja see „kodukoguduste liikumine” sai hoogu juurde 1990. aastal. Selle aja jooksul kolisid paljud hiinlased linnadesse, tegid karjääri ja maakohtade jutlustajad järgnesid neile ning alustasid seal uusi kodukogudusi, mis on tollest ajast peale laienenud nagu metsatulekahju.

Nende koduste kogunemiste iseloom on enamasti nelipühilik (karismaatiline) ning ametliku statistika järgi on see mitteametlik kristlaste kogukond kasvanud 39 miljoni usklikuni, mitteametlike hinnangute järgi 80 miljonini. Üldiselt peetakse neid koduseid kogudusi ebaseaduslikeks, aga valitsus tolereerib neid, kui nende suurus jääb alla 25 liikme.

Viimastel aastatel on tagakius valitsuse poolt kasvanud ja valitsus on püüdnud sundida kogudusi end registreerima, et kontrollida nende jutluste sisu. Kommunistid on sulgenud suuremad kogudused, sundinud pastoreid end registreerima ja vangistanud illegaalse „äritegevuse” eest need, kes on keeldunud. Hiina valitsus jõustas viieaastase „hiinastamise plaani”, et kontrollida ja manipuleerida kõiki religioone peale totalitaarse režiimi ateistliku maailmavaate. Kodukogudustesse on tehtud haaranguid alates 2012. aastast, koguduste liikmeid on arreteeritud ja viidud salajastesse keldritesse kuudepikkustele ülekuulamistele, et nendelt välja pressida taganemisavaldusi.

Kas kodukogudused on ka tõsiselt mõjutatud sellise plaani poolt kristlust alla suruda? Vaevalt, kuna nende arv on liiga suur ja nad asuvad tavaliselt silmapaistmatutes kohtades, mis teeb nende leidmise võimudele peaaegu võimatuks.

Kui vaatame Iraani, siis märkame sarnast olukorda. Peale 1979. a. revolutsiooni alustas Iraani valitsuses islamistlik diktaatorlus ning ajatolla Homeini sundis inimesi oma moslemi usku tõeks elama religiooni ja riigi ühenduses. Ta ütles, et selline viis elamiseks on islamirahvaste juures alati nii olnud ja peatselt paraneb selle läbi ka majandus. Tegelikkus osutus vastupidiseks ja aja möödudes pettusid iraanlased oma islamiriigis järjest enam.

Interneti levides jõudis evangeelium iraanlasteni läbi lääne jutluste ja materjalide ning alates 2005. aastast hakkas Iraani kirik kasvama. Kuna usklikud ei saanud koos käia ametlikes kirikutes, sündis ka Iraanis kodukoguduste liikumine. Uutele pöördunutele rääkisid Kristusest perekonnaliikmed ja sõbrad paindlikes koduosadustes, mis tekkisid paljudes linnades. Hiljutised hinnangud Iraani kodukirikute usklike arvu kohta on vahemikus 250 000 kuni 500 000. On

toimunud mitmeid koguduste juhtide arreteerimisi, aga siiski paistab, et koguduste juhid on paindlikud ja kohanevad nende raskustega kiiresti.

Viimastel aastatel on Kuuba kirik näinud hämmastavat ärkamist. Varem lubas kommunistlik Kuuba valitsus koguneda korrakauni 12 usklikul ja mõnikord kohtusid salajastes kohtades isegi 30 usklikku, sest avalikud kirikud olid suletud alates Kuuba revolutsioonist hilistel 1950. aastatel. Praegu lubab valitsus koguneda kuni 24 inimesel, mis on kasvatanud nende usklike hulka, kes kogunevad kodukogudustes legaalselt.

Saare erinevad paigad on üle ujutatud mitmete ärkamiste poolt alates 1988. aastast ja toonud esile Püha Vaimu vägevad teod koos jumalike tervenemiste ja uuestisündinud usklike laviiniga. Need grupid said ja saavad ainult teenida kodudes ning mõnedes kohtades pidid usklikud püsti seisma, sest kõik istekohad olid juba täis. Misjonärid Floridast on olnud heldekäelised ja varustanud neid Piiblite ja teenistuste vahenditega.

Alates 1988. aastast on kodukogudused tekkinud ka Vietnami, mis on olnud tugeva kommunistide tagakiusu all, aga nad on suutnud ellu jääda eemalolevates mägistes piirkondades ja kasvanud palvemeelselt oma arvu poolest. Üle poole riigi protestantlikest usklikest on nüüd organiseerunud nendes salajastes kodukogudustes.

Võib öelda, et 20. sajand tõi suure tagakiusu laine Jumala koguduse vastu, mis oli eriti tugev kommunistlikes riikides, aga ka paljudes islamimaades. Kui valitsused kas keelasid või piirasid tugevalt avalikke jumalateenistusi, siis ei olnud Jumala inimestel muud valikut kui kolida jumalateenistuseks ja ülistuseks oma kodudesse.

Hiljutised näited õitsevatest koduosadustest Iraanis, Kuubas ja Vietnami näitavad, et Jumal tegutseb, kus iganes Tema ustavad kohtuvad Tema nimel. Kodukoguduste emotsionaalne lähedus on esile toonud uue põlvkonna usklikke, kes peavad evangeeliumit ja Jumala Sõna levikut tähtsamaks kui traditsioonid ja pinnapealne religioosne järgimine.

„Kes võib meid lahutada Kristuse armastusest? Kas viletsus või ahastus või tagakius või nälg või alasti olek või hädaoht või mõõk?” **(Rm 8:35)**

„Kui te oleksite maailmast, siis maailm armastaks teid kui omi. Aga et te ei ole maailmast, vaid mina olen teid maailmast välja valinud, seepärast maailm vihkab teid. **(Jh 15:19-20)**

²⁰ Pidage meeles seda sõna, mis mina teile olen öelnud: Ei ole ori suurem kui tema isand. On nad vaenanud mind, siis nad vaenavad teidki. On nad kinni haaranud minu sõnast, siis nad haaravad kinni teiegi sõnast.”

Ameerika kodukoguduste liikumine

Tänapäevane kodukoguduste liikumine algas 1950. aastatel Ameerikas ja Suurbritannias. Anglikaani reverend Ernest Southcott on tuntud kui esimene Inglismaa kodukoguduse alustaja. Usutakse, et esimesed Ameerika kodukogudused olid Plymouthi vendade, mennoniitide, anabaptistide, kveekerite, aamišite, hutteriitide, hernhuutlaste ja metodistide jätkuks, keda me juba oleme kohanud oma ajaloolises ülevaates. Need lähedalt seotud kristlikud ühendused toetasid kõigi usklike preesterlust, Püha Vaimu andide toimimist kogu Kristuse Ihus ja nad ei olnud piiratud täisajaga vaimulikkonnaga. Nad hindasid Issanda leivamurdmist kui tegelikku söömaega vastandina sellele, et see on asendatud sümboolse rituaaliga.

Postkristliku ajajärgu arenemisega 20. sajandi viimases osas tajus suur hulk kristlasi, et institutsiooniline kirik ei ole väga tõeline oma püüdes elada jüngerluse keskselt; selle asemel nägid nad, et kirik on pühapäeviti väga edukas hoopis rahvahulkade meelelahutamisel.

Usklikud, kes ei nõustunud pinnapealse õpetusega („odav arm”), vähese rõhuga misjonitööle või kes olid rahulolematud kiriku juhtkonna liigse valitsemisega, lahkusid suurematest kogudustest ja moodustasid sõltumatuid koduseid pühakirja uurimise grupe või liitusid kasvavate kodukoguduste võrgustikega nagu „Lihtne kogudus” („Simple Church”) või hiljutise ameerika jutlustaja Francis Chan'i võrgustikuga „Meie oleme kogudus” („We are Church”).

Chan oli suure California megakiriku pastor ja sai aru, et ameerikalik viis kirikut hallata vastas vähe algkogudusele, mille Kristus rajas. Olles tugevalt veendunud Jumala Sõna põhjal, lahkus ta 2013 ja rajas kodukoguduste liikumise, mille eesmärgiks on ehtne kristlik eluviis ja jüngerlus.

Kui vaatame seda arengut realistlikult, siis märkame, et see oli protest anonüümse megakiriku vastu, mille põhiline eesmärk oli ja on rahvahulkade püüdmine. Jõuda lähemale Jeesusele, võtta vastu kalliks maksma minev ristitee ja luua armastavad suhted teiste usklikega ei ole nende suurte teenistustemplite põhiliseks eesmärgiks. Jah, paljud nendest võivad omada hiilgavaid teenistusprogramme kõigile põlvkondadele ja ilukõnelist jutlustamist, aga neil on puudu soojusest ja suunatud kuulutustööst mittekristlaste seas, muu hulgas puudus jüngerlusest ja mentorlusest.

Peatselt järgisid tema eeskuju lääneriigid ning alates aastatuhande vahetusest on kodukogudused tekkinud üle Euroopa, Kanada ja Austraalia, olles toidetud ehtsa kristliku osaduse puudusest tihedalt asustatud linnapiirkondades.

Kas need moodsad kodukogudused on võrreldavad varajaste kogunemistega Uues Testamendis või kodukogudustega ajalooliste tagakiusu perioodide ajal? Kui vaatame paljude tänapäevaste kodukoguduste toimemehhanismi, siis märkame palju ühist rakugruppidega.

Rakugrupikogudused arenesid Lõuna-Koreas, kus kesksed kirikud olid ümbritsetud suure hulga rakugruppidega kirikuliikmete kodudes ning kes tegelesid täielikult hingehoiu, õpetamise, palve ja osadusega. Need rakugrupid ei olnud „täielikud kogudused”, aga viisid peaaegu täide täielikult toimiva koguduse teenistusi, hoolitsedes osalejate eest.

Paljud rakugrupi töös kogenud juhid on sellest välja kasvanud ja moodustanud sõltumatuid kodukogudusi. Kuna nendel juhtidel on sageli järsud seisukohad institutsioonilise kiriku suhtes, siis on olnud mureks, et need kodukogudused ei ole sündinud palves ja Jumala tahtes, vaid tugevate arvamustega juhtide tahtest, kes on pettunud kiriku juhtimise hierarhiates.

Kui need kaasaegsed kodukogudused ei ole istutatud Issanda poolt, on raske jüngerdada tõelisi uusi usklikke ja rajada viiekordne apostellik koguduse juhtimine (apostlid, prohvetid, evangelistid, pastorid ja õpetajad), sest „ühe mehe juhtimine” kallutab juhtima mässava vaimuga. See mõjutab kodukogudusi nende võimes olla piibelliku õpetuse, osaduse ja kuulutuse paigaks ning on küsitav, kas nad on võimelised ellu jääma kasvava tagakiusu ajal, sest Issand ei ole seda „koda” ehitanud.

„Kui Jehoova ei ehita koda, siis näevad ehitajad selle kallal asjata vaeva. Kui Jehoova ei hoia linna, siis valvab valvur asjata.” **(Ps 127:1)**

„Neil on küll jumalakartuse vorm, aga nad on salanud selle väe. Nendest hoidu eemale! **(2Tm 3:5-7)**

⁶ Sest nende seas on mõningad, kes poetuvad majadesse ja võtavad oma mõju alla pattudega koormatud ja mitmesugustest himudest aetavaid naisterahvaid,

⁷ kes aina õpivad, aga ei suuda kunagi jõuda tõe tunnetamiseni.”

Mõned kaasaegsed kodukogudused töötavad elutubades ja päikeseterrassidel ilma suurema plaanita ja madalate kuludega ning millel on sageli lühike eluiga. Nad võivad tegutseda kui sissepoole suunatud palve ja osaduse grupid, millel pole arvestatavat missioonitunnet, et viia Kristust oma kogukonnani.

Me ei näe nendel kogunemistel, et usklikud „jagavad kõike ühiselt” ning need grupid kogunevad vaid korra nädalas, mille tõttu liikmetevahelised suhted on kõigest pinnapealsed ja seetõttu on nad vaid rakugruppide näideteks.

Kodukoguduse tulevik

Jõudes välja tänapäeva, jõuab meie kodukoguduste ajalooline ülevaade lõpule. Kuhu lähevad kodukogudused siit edasi? Olles näinud, et enamus neist olid tagakiusu ajal teenistuse ja evangeeliumi kuulutuse punktideks igal pool maailmas, võib julgelt oletada, et nad kogeavad jõulist kasvu tagakiusatud rahvaste seas nn. 10/40-vööndis (geograafiline piirkond) ka tulevikus.

Lääneriikides näeme üha enam demokraatia kahanemist ja vasakpoolse sotsialistliku poliitika tõusu, mis võib nendes riikides viia suurele survele kristlaste vastu. Lähenedes meie Issanda Jeesuse teisele tulemisele, kogeb läänemaailm kristlaste tagakiusu või survestamist nii, nagu ei kunagi varem, eriti astudes „suure viletsuse” aega.

„Ära karda seda, mida sul tuleb kannatada! Vaata, kurat tahab heita mõned teie seast vanglasse, et teid proovile pandaks, ja teil on viletsust kümme päeva. Ole ustav surmani, siis ma annan sulle elupärja! (Ilm 2:10-11)

¹¹ Kellel kõrv on, see kuulgu, mida Vaim kogudustele ütleb: Kes võidab, sellele ei tee teine surm mingit kahju.”

„... ja siis saab avalikuks ülekohtune, kelle Issand Jeesus hävitab oma suu hingusega ja kellele ta teeb otsa oma tulemise ilmumisega.” (2Ts 2:8)

Ajal, kui avalikud kogunemised kirikutes kas keelatakse või lubatakse teenistused ainult valitsuse juures registreeritud kirikutes, kus kõik jutlused ja programmid on jälgimise all, võidakse jutlustamist lubada ainult interneti kaudu ja osadust ainult Zoom'i videokonverentsi kaudu, mis tagab täieliku kontrolli jutluste sisu ja usklike omavaheliste jutuajamiste üle.

Antikristuse maailmas muutub tõelise uskliku põgenemine „kogudusse kodus” vältimatuks. Paljud ustavad pühad hukatakse kui Kristuse märtrid. Nagu me näeme hiljutistest kodukoguduste näidetest Hiinas, Vietnaxis ja Iraanis, on koduseid kogunemisi raske piirata ja need on asukoha vahetamiseks paindlikud.

Kodukoguduste raskuseks tulevasel järjest suureneva tagakiusu ajal saab olema see, et enamus tänapäeva kristlasi on organiseerunud suurematesse kirikutesse ning nad vaatavad kodukogudustele kui kangekaelsete ja mässuliste kristlike vendade ja õdede ebaprofessionaalsetele asendusrühmadele. Selline halb arvamus võib tekitada vastumeelsust nendega ühineda ja puistata need kahtlevate usklike hulga laiali, täiesti Kristuse Ihust välja. Olen isiklikult näinud selliseid tendentse kommunistlikul Ida-Saksamaal enne 1989. aastat, kus usklikud olid väga lojaalsed suurtele valitsuse poolt kontrollitud luterlikele kihelkonnakirikutele, mis takistas paindlike kodukoguduste levikut nii nagu Hiinas.

Teine kodukoguduste levimise takistus võib olla, et kristlased püüavad jääda oma kodudesse peitu nii kauaks kui võimalik, sest institutsiooniline kirik pole neid kunagi ette valmistanud mittekristlaste evangeliseerimiseks ja see pole neile loomulik. Kas neid võiks ümber koolitada?

Võib-olla: Püha Vaimu abi ja iga uskliku isikliku alistumise kaudu. Vahepealsel ajal võivad nad olla vaenlase sihtmärgiks, kes püüab laialipuistatud usklikke, kes pole Kristuse Ihu liikmed.

Võib esineda usaldamatust teiste inimeste vastu, mida on näha kommunistlikes riikides nagu Hiina või Põhja-Korea, kus inimestel on tavapärane hirm, et nende naaber võib olla valitsuse spioon ja see raskendab Kristuse nimel kokkutulemist korraldamist.

Suurte kirikute usklikel pole kogemusi teenimise anni väljendamiseks, lisaks nõuab see arenemiseks aega, et seda saaks kasutada kodukoguduste viiekordses teenistuses. Paljud peavad ümber õppima, et lasta lahti läänelikust osaduse kultuurist ja lülituda ümber usaldavale ja elumuutvale kristlikule armastusele üksteise vastu, võttes vastu ristitee, mis toob kaasa kannatused Kristuse pärast või isegi märtrisurma.

„Suure viletsuse” aegadel on usklite seas kõige tõenäolisemalt toimimas madala või puuduva sissetulekuga süsteem, mille puhul teenistus tuleb tagasi piirkondadesse, mis on jalgsi käidava teekonna kaugusel. Rahvarahutused, sõda või kristlike teenistuste täielik keelamine viib välja salajaste teenistusteni kodudes või väljas asuvates kogunemiskohtades nagu mägedes ja koobastes. See tekitab lõpuageade kodukogudusele täiendava raskuse, sest paljud usklikud on varasemalt osalenud kiriku kogukonnas u. 30-minutilise autosõidu kauguselt oma kodust ning tavapäraseid lähikontakte naabritega või isegi suhteid nendega on väga vähe. Teisest küljest võib selline olukord ka pakkuda võimalusi, kus teenimine nende kõige lähemas ümbruskonnas muudab usklikud efektiivseks sellega, et nad ulatuvad oma ümbruskonna rahvani.

On raske täpselt ette ennustada lääne kodukoguduste funktsionaalsust ja tulevikku, sest ajajoont, mis viib välja meie Issanda Jeesuse teise tulemiseni, teab ainult meie Isa taevas. Siiski paistab, et nii, nagu Issand alustas koguduse ajalugu „kogudustega kodudes” ja tugeva Rooma riigi tagakiusu all, nii Ta ka lõpetab kodustes tingimustes ja säilitab Oma ustavad lapsed lõpuaja päevade hädade ajal, mida Ta on lühendanud meie pärast.

„Ja kui neid päevi ei lühendataks, ei pääseks mitte ükski liha, aga äravalitute pärast lühendatakse neid päevi.” **(Mt 24:22)**

Usun, et ainult „kogudus kodus” tagab selle, et Püha Vaim saab lõpuaja päevadel töötada usklikes ja usklite läbi ilma kompromissita, et jõuda Kristusega viimaste inimesteni enne, kui meie Päästja tuleb tagasi viimsel päeval aus ja hiilguses.

Kuidas teha kodukogudust?

Kodukoguduse ülesehitus on lihtne. Tüüpiliselt vajab see tuumrühma ideaalselt kolme kuni nelja pühendunud inimesega, kes otsivad palves Issandat. Iga uue koguduse sünni peaks toimuma koos paljude palvetega; kunagi ärge ehitage Issanda koda omaenda tugevusega! Tuumrühma usklikud peaksid omama loomulikku külalislahkuse andi, sest nad avavad oma kodu teistele ja peavad võimaldama neid tundma koduselt. Üks nendest peaks olema võimeline õpetama, kui tuumrühmas on olemas apostellikud või kogudusevanema annid – see oleks suur eelis. Kui Jumal võtab vastu kodukoguduse, siis Ta varustab inimesed viiekordse teenistusega, isegi kui see võtab aega, kuniks vastavad õiged inimesed kogudusega liituvad. Vahepealsel ajal on vaja improviseerida.

„Ja tema on pannud mõned apostleiks ja mõned prohveteks ja mõned evangeeliumi kuulutajaks ja mõned karjaseiks ja õpetajaks, **(Ef 4:11-12)**

¹² et pühi inimesi täiuslikult valmistada abistamistöole Kristuse Ihu ülesehitamiseks.”

Mingit ametlikku registreerimist ei ole vaja, va. juhul, kui olete valinud tegutsemiseks mittetulundusühingu vormi seoses maksudega. Eeldan, et see ei ole siiski sedasorti kodukogudus, millest me siin räägime. Enamikul kodukogudustel on vähe kohalikke abiteenistusi ja kokkuvõttes ei anna need suuri sissetulekuid, mis vajaks annetuse tegemise kinnitusi.

Kodukoguduse ideaalne liikmete arv on kaheksa kuni kümme usklikku; viisteist on absoluutne maksimum, mida olen mõnel korral kohanud. Kui teie kogudus kasvab üle selle piiri, siis kaob lähedus ja inimestel tekib kalduvus jääda teiste varju. Siis on aeg jaguneda, mis on just see viis, kuidas kodukoguduste arv kasvab. Tundke selles protsessis varakult ära tulevane juht või abielupaar ja valmistage neid jagunemiseks ette vähemalt kaks aastat enne selle toimumist. Niiviisi muutub neile loomulikuks „jaguneda” ja võtta vastutus nende „oma” kodukoguduses.

Te peate kokku leppima kogunemise kohas, kas mõne tuumrühma liikme kodu elutoas või päikesetoas, va. juhul, kui eelistate koguneda erinevates kodudes. Kui paiknete troopikas, võite neid korraldada oma tagahoovis, verandal või rannas.

Selleks, et kodukoguduse liikmed tunneksid üksteist hästi ja kujuneksid sügavamad omavahelised suhted, on tähtis, et tehtaks kaks iganädalast kohtumist: kesknädalal ja pühapäeval. Soovitan jätta pühapäevane kogunemine jumalateenistuseks, palveks ja lühikeseks õpetuseks kellegi liikme poolt ning lõpetada hommik leivamurdmise ja ühise lõunasöögiga. Teenistuse lõpetamine ühise söömisega võib mõne jaoks olla ebatavaline, lähtuvalt tema kultuurilisest taustast, aga see on pühapäevase teenistuse oluline osa, sest just seal toimub suhete loomine.

Lähis-Ida ja Vahemere kultuurid mõistsid seda dünaamikat ja see oli varajase koguduse edu retseptiks. Meie Issand kohtus oma jüngritega ühisel söömaajal. See on piibellik ja lähedane. Paljud suured avalikud kirikud pakuvad kohvi ja suupisteid, mida saab tarbida seistes ning inimesed peavad 10-15-minutilisi jutuajamisi, mis on liiga lühikesed, et koguduses tähenduslikke suhteid luua.

Kogu pühapäevane koosolek peaks ideaalselt kestma vähemalt kolm tundi, et saaks esitada tunnistusi, palvetada isiklikult ja lubada liikmetel üksteist julgustada. On tark julgustada kõiki liikmeid kaasa tooma toitu või magustoitu ühiseks söömiseks, kui te ei taha saada igapäevase kogunemise „peakokaks”.

Nädala keskel toimuv kogunemine või kogunemised, mis iganes õhtu(d) olete selleks valinud, peaksid sisaldama palvetamist, Jumala Sõna sügavamalt õpetamist ning osadust kohvi ja suupistetega, sõltuvalt osalevate liikmete pühendumusest. Soovitan pakkuda kohvi ja suupisteid peale kogunemist, sest muidu väheneb inimeste tähelepanuvõime ja piibliõpe võib muutuda ebaefektiivseks. Te peaksite kogunemistel paika panema algus- ja lõpuaja, nii et igäüks teab, kui kaua nad seal on.

Ülistusmuusika peaks sõltuma teie muusikalistest võimetest; oleks ideaalne, kui teil on liikmeid, kes mängivad mõnda pilli, aga ärge heitke meelt, kui keegi ei oska. YouTube ja sarnased muusikakanalid pakuvad suurt valikut ülistuslaule, mida saab salvestada kaustadesse või nimekirjadesse, et neid kasutada ülistuskogunemistel. Te võite neid mängida oma TV ekraanil ja kutsuda inimesi üles kaasa laulma ja ülistama.

TV-d saab samuti kasutada oma õpetuse esitamiseks, va. juhul, kui eelistate laiali jagada väljatrükke või jagada otse Piiblist. Ma paneksin rõhku plaan B-le tulevaste tagakiusu aegade jaoks, kui peate kasutama ülistuslaule, mis olete pähe õppinud, või laulma paberile trükitud laulude raamatust juhul, kui internetipõhised muusikasüsteemid pole kättesaadavad. Möödunud sajandite kristlased on alati mingi hulga laule ja ülistuslaule pähe õppinud, mida nad said koos laulda.

Lubage Pühal Vaimul koosolekut juhtida, kui mõnel liikmel on oma elus teatud probleem või haigus ja ta soovib seda kogudusega jagada: palvetage nende pärast ja võimaldage aega jagamiseks. Jumal saab tegutseda läbi teiste usklike ja pakkuda Oma tervendavat ja taastavat väge nende läbi. Olge avatud ajaliste plaanide muutmiseks, kui selleks tekib vajadus. Jätke ruumi Püha Vaimu andide teostumiseks.

Oma õpetuses katke ära usu põhialused nagu patt, meeleparandus, päästmine, õigeksmõistmine, pühitsus, ristimine, ristimine Pühas Vaimus, kuulekus, kõndimine Issanda Jeesuse jüngrina ja Temasse jäämine. Selliselt te varustate eriti noori usklike ja valmistate neid kõndima koos meie Päästjaga ja olema Tema lähedal.

Soovitan tugevalt õppida pähe Piibli kirjakohti, sest tagakiusu aegadel või isegi vangistatuna ei pruugi usklikel alati olla ligipääsu Piiblitele. Palvetage oma kogudusega misjonitöö või evangeeliumi kuulutuse pärast seal, kuhu Issand on teid kutsunud. See võib olla kohalik puudustkannatav grupp nagu kodutud, vangid või orvud. Haarake kogu kogudus kaasa selle grupi teenimiseks ja annetage nendele. On tähtis, et te kaasaksite selles töös kõik liikmed, sest inimesed kasvavad Kristuses küpseks, kui nad õpivad, kuidas teisi teenida.

Julgustage liikmeid kutsuma teenistusele sõpru või sugulasi, keda nad tunnevad, sest kes teab, mida meie Issand võib selle põhjal ehitada. Kui väljapoole suunatud tööd ei tehta, võib grupp kasvada sissepoole.

Kui tõusevad konfliktid, andke sellele mõistlik hinnang ja rakendage koguduse distsipliini, mida on soovitanud apostel Paulus. Oma kodukoguduses proovige kõiges säilitada ühtsuse sidet ja rahu.

Järeldus

Olles vaadanud kodukoguduse ajalugu, tänapäeva seis ja tulevikku, märkame, et väikesed, paindlikud usklikte kogunemised on läbi ajaloo alati eksisteerinud, hoolimata sagedasest marginaliseerimisest ja oma aja peavoolu institutsiooniliste kirikute halvaks panust. Need väikesed osadusgrupid on kandnud kristlasi läbi tagakiusu ja viletsuse aegade ning nad jäid vaenlase poolt vallutamata. Kuigi on olemas põhjendusi suuremate kogunemiste jaoks avalikus kirikus, sest Jumal on ajaloo vältel kasutanud nii väikesi kui suuri kogudusi, on Ta ustavalt ilmunud seal, kus inimesed on kogunenud tõeliselt Tema nimel. See on see koht, kust leiab Jumala tõelise koguduse.

„Sest kus kaks või kolm on kogutud minu nimesse, seal olen mina nende keskel.” **(Mt 18:20)**

Väikestel kodustel kogunemistel on hoolimata sellest, et neid on lihtne teha, oma spetsiifiline dünaamika, millest tuleb kinni pidada, et saada tugevaks õpetuse, jumalateenistuse ja jüngerluse paigaks. Nad pakuvad ideaalset kohta tuleviku tagakiusu aegadeks, sest neid saab tekitada igal pool, isegi välitingimustes ja neid saab maskeerida perekondlikeks koosolemisteks. Liikmetel on omavahel tugevad suhted, mis muudab nad vastastikuse toe kindlusteks kriisi ja kannatuse aegadel. Nad peavad jääma fookuseerituks väljapoole Issanda jaoks, et Tema saaks nende läbi teostada Oma suurt misjonikäsku, isegi kui avalikud kirikud enam ei tööta või on muudetud totalitaarse valitsuse poolt mittepiibellikuks, nagu toimub näiteks Hiinas.

Rahva seas on kodukoguduste suhtes reserveeritud hoiak negatiivse propaganda tõttu, mis on nende loomulikku kasvu aeglustanud ja jätnud meid halvasti ettevalmistatuks tulevaste tagakiusu aegadeks, aga nagu ajalugu on näidanud, avastavad ustavad usklikud kriisiaegadel uuesti koduste kogunemiste eelised ja haaravad sellest kinni, et jätkata Kristuse teenimist erinevatel viisidel.

Praegusel hetkel on raske öelda, kas „kogudus kodus” muutub uueks üldtunnustatud „normaalsuseks” või kas usklikud kalduvad mõnda sorti „hübriidkoguduse” või internetipõhise mudeli poole, sest see sõltub piirkondlikust rahvastikust ja tulevase tagakiusu suurusest. Maapiirkondades võivad tekkida iseseisvad ja sõltumatud kristlikud kogukonnad, järgides aamišite ja hutteriitide eeskju.

„Suure viletsuse” ajal, kui isegi Kristuse nime nimetamine viib surmanuhtluseni, ei ole usklikte jaoks mingit muud kohtumispaika kui „kogudus kodus”.

Jumal mitte ainult ei suuna meid Uue Testamendi näidetele „kogudusest kodus”, vaid kinnitab meile, et ükskõik, millised on meid ümbritsevad välised olukorrad, kaitseb Ta Oma rahvast, kui nad kogunevad Tema nimel ja Ta kutsub meid üles:

„Ennäe, ma tulen peatselt! Õnnis on see, kes peab selle raamatu prohvetlikke sõnu!” **(Ilm 22:7)**

-Lõpp-